

Lef väl! Käraste Broder och glöm icke Din städse tillgifne

Broder
Otto.

Keppo d:n 24 Julii 1843.

Tultan hälsar så mycke Brobror och skickar honom en puss.

P. S. Du nemner ej i Ditt bref åt hvem Böckerna i Åbo skall lämnas utan säger att du skulle besörja om deras emottagande och derföre
10 adresserar jag Lådan åt Dig.

Ot:o

88 A. C. VON ESSEN – J. V. SNELLMAN 24.VII 1843
HUB, JVS handskriftssamling

Älskade Janne,

20

några ord vill jag hälst sända dig med egen hand, ehuru jag gissar att Otto uti sitt bref underrättat Dig om våra husliga omständigheter. både sorg och glädje som vanligen omväxlar i lifvet har äfven treffat mig sedan i skilgdes åt. i synnerhet var min lilla älskade Hillmas död oss en svår sorg emedan hon var oss så hjertligt Kär – och som man säger en favorit – ehuru de alla nog äro Kära och utgiöra den största sällhet uti lifvet deremot har för det mästa välgong och glädje följt mig och jag lefver nöid och lycklig med min Kära Omgifning – och önskar att äfven Du snart måtte sluta dit – som det synes oroliga ungarlslif, och börja
30 lefva et lyckligt Ägta lif. så kunde äfven ditt Öfverdrifna sökande efter den fördömda äran i nogon mån minskas och du kunde gifva dig litet mera roo, och icke sjelf gjöra dig lifvet till en plåga. tag emot välment råd af Din Gamla syster.

Lef väl Älskade Broder – och låt oss snart få den glädjande underrättelsen att du besöker oss i sommar – om Du mera har nogon vänskap för oss. den Kära Brodren august lärer jag ej mera få råka då han ej årkar hit. Din alltid Tillgifna Syster –

Anna.

40

89 E. F. HÆGGSTRÖM – J. V. SNELLMAN 24.VII
1843
HUB, JVS handskriftssamling

Stockholm den 24 Julii 1843

Min Goda Magister Snellman!

50

Wemodig och sorgsen i sinnet fattar jag denna gången pennan för att skrifva till min goda Hæggströms min, och våra barns alltid saknade Vän! Jag tror mig ej hafva sagt för mycket, om jag försäkrar, att ännu ingen dag gått till ända, som ej Z(achris) jag och barnen talat om vår goda Farbror Snellman, och för det mesta slutat med denna önskan: Ja

Herre Gud om vi ändå hade Honom här, eller om vi vore Honom närmare. Denna önskan har mer än dels blifvit beledsagad med innerligt bedröfvad suck. alldrig hafva vi så allesamman, varit fästade med någon, och alldrig har någon förut eller sedan Magister Snellman förr omfattat oss alla med en sådan vänskap som Mag. Snellman gjort det. Undra ej, att vi alla, som nu en tid börjat hoppas, att få se Mag. Snellman hos oss åter, nu skulle blifva bedröfvade då allt hopp tyckes var ute, att få se denna vår käraste förhoppning gå i fullbordan. Hvad som sker är det bästa – har visserligen erfarenheten månggång sagt mig, men då det strider mot våra käraste önskningsar så har man bra svårt åtminstone för tillfället, att stadigt hålla sig vid denna öfvertygelse,

Magister Snellmans lycka och sällhet ligger oss alla om hjertat, och hvem vet om ej Gud i Kuopio, utsett en fristad för vår vän. Kanhända finnes ock der menniskor med varma hjertan som kunna bereda vår saknade vän mången lycklig stund. Måtte Gud höra våra böner och göra vår vän så lycklig Han förtjenar!

Kl. är 1/2 6 på Tisdags morgon, fåglarna sjunga utan för vårt fenster, solen skiner så vakert ner på ena hörnet af förmaksbordet der jag nu sitter och skrifver. Zachris sofver i lilla Sängkammaren, Faster i *Noe Ark*, i lilla *Soffan* på hvilken vår vän så mången gång *setat* glad och förnöjd och gjort oss alla mången lycklig stund. Denna sommar har vi mer än vanligt varit ute och roat oss, så att nu skall jag berömma min goda Zachris, ty Han har gjort sig mycket ledig för att roa oss; också har vi nu en långan tid, haft ett härligt väder. Många förändringar kommer med nästa år att ske i vårt Hus, Faster gifter sig troligen till våren. Huru tomt och huru mycket vi kommer att sakna Henne der på vill jag ej tänka, finge vi blått behålla Henne här i Stockholm så vore det dock en tröst, men, kanhända far äfven hon i från oss, till någon stad eller landsort. så går det, vänner lämna oss, då de hunnit blifva oss som dyrbarast och kärast. Ingen vän blir för *mig* och oss alla, hvad Hon varit der i 17 år. Våra barn för hvilka Fredrique varit i mitt ställe mången mången gång skola förlora mycket mycket mer än vi nu kunna ise och fatta. Jag vill här nytta ett uttryck som vår goda Mag. Snellman haft i något af sina bref till mig: *Gud välsigne Henne med sin bästa välsingnelse!* Thilda Thalin reste från oss i början på denna månad. Hon blef snäll nog i sin *sång och Musik*. Hon trufdes bra och längtar åter till Stockholm, men vi kunna ej taga Henne åter. Faster bor nu i *Noe Ark*, och det är mig bra kärt hafva Henne så nära. Vi sitta i bland tillsammans och språka om både *nytt* och *gammalt* medan alla sofva. Senast i går afton lämnade jag Faster kl. 12. Många ord växlade vi då om vår kära vän Magister Snellman. Ack hvad det är för en himmelens gåfva, att hafva vänner för hvilka man kan öppna sitt hjerta, säga hur man har det och finna deltagande i både sorg och glädje. Blachets flytta från oss till värn men, ej längre än i Skönbergiska Huset här på Gatan; finge jag behålla Faster så nära! – Barnen har varit ute på landet hos Asessor Lagerkrantz i åtta dagar och haft mycket roligt. snart är friheten slut för Lotten och Nanna, Skolan börjar den 1:sta Augusti. Fia har hunnit till större frihet. pappa vill ej Hon skall läsa mer, Ängelska fortsätter Hon för Brink ännu, och sedan skall pappa läsa Svänska Gramatiken med Fia. Vi få väl se då det blir. – Fia skulle vist skrifvit nu till Farbror Snellman men ett litet arbete som skall vara färdigt till den 27 dennes då det är vår goda Fasters födelsedag hindrar Henne.

Gumman noack har loft skrifva få se om hon hinner. Barnen må alla väl och lilla Arwid växser och frodas samt finner sig väl bland murare målare och snickare på gården, nu må Farbror Snellman tro att vårt Hus börjar se ståtligt ut. – I dag är det härligt och klart väder, efter rångnet i går är det så friskt ute, jag ville så gerna ut till skuru och Dufnäs i dag, få se om min Zachris är mig bevågen. Fru Donner har der ett litet Sommarnöje i år. Donner har rest till *Göthborg* för att bada och sköta sin helsa. Från alla vännerna här har jag många *kärna* helsningar till vår vän, men jag hinner ej uppräknas deras namn. Från Faster skärskilt en kär och vänskapsfull hälsning, vill jag, och har jag, att frambära, får Farbror tid så skrif äfven till henne några rader. Jag skall blifva bref dragare. Lef väl och tänk på oss alla med samma vänskap som hitils, med Sann vänskap förblifver jag alltid en tacksam vän

Eva Hæggström

90 J. A. NORDGREN – J. V. SNELLMAN 24.VII 1843
20 HUB, JVS handskriftssamling

G⟨amla⟩ Sv⟨enska⟩ Ps⟨alm⟩ B⟨oken⟩ N:o 141.

Försmå ej, Käre Bror, en rad af en, som, i tider, hvilka förgått, haft äran att räkna sig till en ibland vännerna. Ofta har jag ihågkommit Dig och de tider, då vi kamperade tillsammans i NyCarleby. Du minnes väl, hurudan jag den tiden var – en dålig prest. Detta fann väl Du, så väl som ock jag nogsamtt insåg detsamma. Du känner ock orsaken mer än väl härtill: brist på sjelfständigt studium vid Universitetet, och tidens neologi, som andats och ännu utandar idel liklukt. Dock har Herren, i sin obegripliga kärlek, sedan ett år tillbaka, så vida öppnat mig ögonen, att jag fått skåda under i Hans lag. Med ett ord: också jag har, mera än förut, börjat besinna hvad min frid tillhör, huru uselt det är att vara blind och dock vara ledare för – blinda, samt att, utan något grundfäste, drifvas, såsom hafsens våg, af ett tomt lärdomsväder. Du förstår. Mera behöfver jag icke tillägga.

Du har, sedan den tiden vi voro tillsammans, skådat fremmande länder, besett mycket, samt återkommit till fosterslandet, der månget hjerta klappar för ditt väl och intresserar sig för Dig, och likväl ärnar Du åter – såsom Otto anførtrott mig – lemna detsamma. Mig synes, Du icke gör rätt häri, Du sträfvar fort på din bana. Det är väl, allenast detta sträfvande icke vore byggt på idel förnuftiga hugskott. På dessa hugskott har menkligheten dock arbetat sedan Evas tid – med hvad båtnad.? Icke någon sann frid har hon ännu kunnat tillkämpa sig. Denna erfarenhet borde predika *någon* slags lärdom åt tidens koryfeer på det menkliga vetandets slippriga gångstig. Här af borde redan synas, att *blotta* förnuftets grund står på sanden, som en kommande vindflägt är tillräcklig att kullstörta. Af allt synes ock att Hegelianismen lutar till undergång, ehuru den ännu slår sina matta vingslag. Sin nakenhet har den ock för mycket ärligt blottat, och just derigenom väckt fasa och förskräckelse. En reaction är ock icke allenast börjad, utan ock synes densamma öfverallt fortgå.

Allt detta förekommer väl Dig såsom ett barnsligt joller – men besinna dock, käre Bror, om icke något är sannt här af.

Nu till slut, förlåt mig denna djerfhet att framkomma med föreläs-